УДК 339.137

Кот Л.Л., канд. екон. наук, асист.
КНУ імені Тараса Шевченка, Київ

РИЗИКИ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

У статті наведено різні підходи до визначення поняття ризику, розглянуто особливості ризиків, що виникають в інноваційному підприємництві, проаналізовано необхідність оцінки ризиків підприємницької діяльності з метою пошуку шляхів їх мінімізації.

***Ключові слова**: підприємництво, ризик, суспільство ризику, інноваційна діяльність, інноваційний ризик.*

Як свідчить досвід розвитку економіки різних держав, ризик є невід'ємним фактором ринкової економіки. Обмеженість ресурсів, загострення конкуренції призводять до зростання невизначеності умов господарювання. Зростання ж невизначеності призводить до зростання ризиків підприємств.

Особливе значення проблема ризику набуває в підприємницькій діяльності. Згідно з українським законодавством, підприємництво – це самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик діяльність із виробництва продукції, виконання робіт, послуг та заняття торгівлею з метою одержання прибутку. Сутністю підприємництва є знаходження і апробація чогось нового, того, чого не було раніше в структурі виробництва або в суспільстві. Тому підприємцю вкрай важливо не виключати ризик, а вміти його прогнозувати, оцінювати ступінь ризику та керувати ним з метою зниження ризику до найнижчого рівня.

Існує багато робіт, присвячених проблемам ризику, оскільки ця тема є надзвичайно актуальною. Серед іноземних науковців можна виділити У.Бека, Р.Швеблера, М.Круі, А. Дамодарана, російських – С.М. Воробйова, В.М. Гранатурова, Т.Ю.Серебрякової, О.С.Шапкіна та ін., українських дослідників – З.С. Варналія, В.А. Кравченка, І.І. Мазур, Ю.Ф. Пачковського, В.О. Сизоненка, А.О. Старостіну, Д.М. Черваньова та ін.

Ряд авторів говорять про існування глобального ризику, що є наслідком процесів глобалізації, змістом якої є зростаючий взаємозв'язок і взаємозалежність національних економік, національних політичних і соціальних систем і культур [8, с.100]. Глобалізація стає визначальним фактором як національного, так і міжнародного розвитку, наслідком чого є те, що на сьогодні майже ні одну господарську операцію неможливо здійснити абстраговано від світогосподарських процесів. При цьому такі притаманні риси глобалізації, як нерівномірність, несинхронність, непропорційність розвитку, супроводжуються кризовими явищами і процесами, що є джерелами ризику.

Як наслідок, такі особливості ризику на сучасному етапі, як його тотальність та всеосяжність, призвели до появи тверджень про те, що проблема ризику набирає загальноекономічного значення, оскільки ризик сприймається як один з головних

факторів сучасного і, особливо, майбутнього суспільства. Деякі автори, зокрема Роберт Швеблер, Ульрих Бек, навіть вбачають в цьому початок процесу формування новітнього етапу розвитку суспільства – "суспільство ризику" і стверджують, що людство вже вступило в цю нову фазу/етап розвитку [2, с.11].

Причина такої зміни, на думку вказаних авторів, полягає в тому, що в сучасних умовах більшість загроз та, викликаних ними, ризиків носять вже не локальний характер, а стають глобальними. Основна ж проблема майбутнього господарського зростання буде складатися не стільки у зростаючій потребі у коштах на фінансування нових інвестицій, скільки у необхідності резервування капіталу з метою забезпечення тих потреб, які будуть викликані ризиками. Такий підхід знаходить своє відображення у наступному визначенні суспільства ризику: "Суспільство ризику – це постіндустріальна формація, яка відрізняється від індустріального суспільства рядом особливостей, головна ж відмінність полягає в тому, що для індустріального суспільства характерним був розподіл благ, а для суспільства ризику – розподіл загроз та обумовлений цим ризик" [6, с.11].

Більше того, ряд фахівців в галузі теорії ризику припускають, що у близькій перспективі логічною буде подальша трансформація "суспільства ризику" до суспільства більш високого рівня – суспільства, що побудоване на управлінні ризиком. Тобто, суспільство буде вибудовувати свою економічну стратегію розвитку не тільки з урахуванням ризику, але навіть на базі управління ризиком.

В економічній літературі можна знайти багато різних визначень ризику. Деякі автори визначають ризик як діяльність, пов'язану з доланням невизначеності в ситуації неминучого вибору, в процесі якої є можливість кількісно і якісно оцінити вірогідність передбачуваного результату, невдачі і відхилення від цілі [10, с.6].

Також можна зустріти визначення ризику як можливість виникнення подій, що негативно впливають на діяльність підприємства або технічної системи, що визначається вірогідністю і наслідками. Ризик – це не сама подія. Ризик – це можливість [3, с.36].

При цьому деякі науковці визначають ризик як подію або групу випадкових подій, що завдають втрати об'єкту, який підпадає під вплив цієї події.

Існує визначення ризику як очікування негативних наслідків господарської діяльності. При цьому зазначається, що ризикована діяльність не завжди приносить тільки втрати, її результат також може бути нульовим або прибутковим. Або ж визначається, що ризиком є свідома діяльність суб'єкта господарювання, спрямована на вирішення ситуації невизначеності з метою отримання найбільш прийнятного результату [1, с.37] і як наслідок прийняття рішень в умовах неповної, неточної і (або) суперечливої інформації, тобто в невизначеності чи неповної визначеності [8, с.8] .

Під невизначеністю слід розуміти неможливість оцінки майбутнього розвитку подій як з погляду імовірності їхньої реалізації, так і через їхній вияв. Невизначеність – це те, що не піддається оцінці, тому будемо говорити про неповну визначеність (ризик).

Умови невизначеності, що мають місце при будь-яких видах підприємницької діяльності, пов'язані з тим, що економічні системи в процесі свого функціонування залежать від цілого ряду причин. Відповідно можна виділити економічну невизначеність, політичну невизначеність, природну невизначеність, часову невизначеність тощо.

За часом виникнення невизначеності розподіляються на ретроспективні, поточні та перспективні. Необхідність врахування фактору часу при оцінці економічної ефективності рішень обумовлена тим, що рівні по величині витрати, але по різному розподілені в часі, забезпечують неоднаковий результат.

За факторами виникнення невизначеності розділяють на економічні (комерційні) та політичні. Природна невизначеність характеризується сукупністю факторів, серед яких можуть бути кліматичні, погодні умови тощо.

Ризик у загальному випадку пов'язаний з можливістю чи загрозою відхилення результатів конкретних дій чи рішень від очікуваних. Так, ризик може виявлятися й у тому, що на даному ринку чи його ділянці новий товар може бути і нереалізований у тих обсягах, які були розраховані на основі результатів маркетингових досліджень. Так само, як і обираючи варіанти цінової стратегії для проникнення на нові ринки, не можна з повною впевненістю стверджувати, що підприємство очікує успіх, оскільки конкуренти можуть відповісти адекватними діями. Як наслідок цього – можливість одержання збитків чи недоотримання доходу.

Інноваційна діяльність, порівняно з іншими видами діяльності, більшою мірою пов'язана з ризиком, оскільки повна гарантія позитивного результату практично відсутня. В результаті інноваційні проекти більш залежні від чинників невизначеності, які і є причиною виникнення ризиків.

Інноваційний ризик визначають як ймовірність втрат, що виникають при вкладенні підприємницькою фірмою засобів у виробництво нових товарів (послуг), які, можливо, не знайдуть очікуваного попиту на ринку [5,с.60]. Таким чином, поняття ризикована діяльність є більш широким і включає в себе поняття "інноваційна діяльність", а інноваційний ризик є особливим видом господарського ризику.

Високий рівень ризику в інноваційній діяльності пояснюється тим, що впровадження інновацій потребує значних витрат, однак не всі інновації приносять очікуваний прибуток. При цьому необхідно враховувати такі особливості впровадження інноваційних розробок, як тривалий проміжок часу їх впровадження та велика кількість учасників, що залучаються до цього процесу, в тому числі з різних галузей економіки та з інших країн.

На інноваційну діяльність підприємства суттєво впливають фінансові ризики, тобто такі, що пов'язані з фінансовою діяльністю і виникають при здійсненні фінансових операцій. До фінансових ризиків інноваційних проектів можна віднести, зокрема недостатність коштів, необхідних для їх реалізації, фінансовий стан підприємства, доступність кредитних ресурсів та інші. На інноваційну діяльність підприємств також впливають організаційні ризики, зокрема стратегія інноваційної

діяльності підприємства, ефективна організація структурних підрозділів підприємства, які займаються інноваційними розробками, вибір маркетингової стратегії пропагування та впровадження інновацій, вибір технології виробництва, постачальників ресурсів, підрядників тощо. Організаційним ризикам слід приділяти багато уваги, оскільки декілька підприємств, які мають рівні стартові умови, а також рівні можливості доступу до ресурсів в кінцевому результаті досягають різних результатів своєї діяльності і це, в першу чергу, залежить від правильної організації діяльності підприємства і ефективного управління ним. Більшість компаній реагують на зміни ринку успішно, при цьому успіх залежить від можливості прогнозувати та планувати необхідність майбутніх змін, тобто від забезпечення безперервності процесу покращень. Компанії, які змогли побудувати систему управління, що дозволяє отримувати вищі результати порівняно з іншими компаніями галузі, мають вагому конкурентну перевагу.

Дослідженню ризиків, що впливають на впровадження інноваційних проектів, в економічній літературі приділяється значна увага, зокрема деякі автори розподіляють ці ризики на такі групи, як фінансові, організаційні, маркетингові, продуктові ризики та ризики управління персоналом [4, с.180].

Інноваційний ризик може виникнути як при впровадженні більш дешевого методу виробництва товару або послуги у порівнянні з тим, що вже використовується, так і при створенні нового товару чи послуги. При цьому при виробництві нового товару або послуги необхідно враховувати, що новий товар (послуга) може не знайти покупця або нове обладнання й технології не відповідатимуть необхідним вимогам для виробництва нового товару (послуги), або ж створене устаткування не зможе бути продане у випадку невдачі, тому що воно не підходить для виробництва іншої продукції [5, с.60].

В цілому ризики, що виникають в інноваційному підприємництві, можна класифікувати наступним чином: ризики вибору інноваційного проекту, ризики недостатнього фінансування інноваційного проекту, ризики забезпечення необхідними ресурсами, ризики невиконання господарських договорів, ризики виникнення непередбачених витрат та зниження доходів, ризики при реалізації результатів інноваційного проекту, ризики посилення конкуренції та ризики, пов‘язані із захистом прав власності як на результати, так і на інноваційний проект в цілому.

Під управлінням ризиками в інноваційній діяльності розуміється сукупність практичних заходів, що дозволяють знизити невизначеність результатів інновації, підвищити корисність реалізації нововведення, понизити ціну досягнення інноваційної мети.

Для управління ризиками інноваційної діяльності необхідно ідентифікувати можливі ризики, тобто проаналізувати і оцінити виявлені можливі ризики.

Класифікація ризиків є одним з етапів аналізу ризиків, що дозволяє надалі проводити ідентифікацію і оцінку ризику, а також розробляти методи управління ними. Класифікація полягає в розподілі ризиків по групах за різними класифікаційними критеріями.

В літературі немає єдиного підходу щодо класифікації ризиків. Часто ризики класифікують, виходячи з характеру наслідків і розрізняють чисті і спекулятивні.

Особливість чистих ризиків (статистичних або простих) полягає в тому, що вони майже завжди несуть втрати для підприємницької діяльності. Причинами виникнення таких ризиків можуть бути стихійні лиха, нещасні випадки, дія інших обставин непереборної сили тощо. Спекулятивні ризики (динамічні або комерційні) несуть в собі або втрати, або додатковий прибуток для підприємця. Причинами виникнення спекулятивних ризиків можуть бути зміна курсів валют, зміна кон'юнктури ринку, зміна умов інвестицій, поставки та інші.

Зустрічаються класифікації, засновані на відмінностях видів діяльності (фінансові ризики, виробничі ризики, ризики матеріально-технічного постачання і інші). Часто ризики класифікують по областях їх прояву (політичні ризики, соціальні ризики, природні ризики і інші). Розроблені класифікації залежно від характеристики загрози (по типу об'єкта, за природою втрат, за типом негативних наслідків), відповідно до характеристики наявної інформації про ризик (за ступенем передбачуваності ризику, по типу інформації, за ступенем достовірності інформації), виходячи з величини ризику (за частотою виникнення втрат, за розміром втрат, за розподілом втрат), а також за багатьма іншими класифікаційними ознаками [7].

При ідентифікації та аналізі ризику дуже важливу роль відіграє інформація, оскільки саме завдяки її наявності та об‘єктивності можна приймати правильні рішення в умовах ризику і невизначеності. Обсяг та зміст необхідної інформації залежать від конкретної ситуації, однак існує ряд принципів, яким вона має відповідати, а саме доступність інформації, достовірність інформації, корисність інформації.

Найбільш адекватною інформацією по ризиках є статистичні дані минулих періодів по відповідному об‘єкту, тому що такі дані враховують всі його специфічні особливості. Однак дуже часто лише внутрішньої інформації буває недостатньо для того, щоб зробити аналіз ризиків. Тому поряд із внутрішньою інформацією використовують інформацію зовнішніх джерел (таку, що безпосередньо не пов‘язана з діяльністю фірми). До таких джерел належать галузева статистика, інформація про конкурентів, інформація про інновації в галузі та інше.

Ризик може оцінюватися прямими і непрямими показниками. Прямими показниками підприємницького ризику є індекси зростання основних економічних характеристик (об'єми виробництва або реалізації, чистий прибуток та інші). До непрямих показників інвестиційного ризику належать характеристики стану капіталу (інтенсивності обороту активів, співвідношення позикових і власних засобів, ліквідності активів та інші).

На ранніх стадіях прийняття рішень, коли дуже важливо отримати загальне уявлення про бізнес, досить корисно робити аналіз беззбитковості. Розміри прибутків і збитків організації значною мірою залежать від обсягів продажу її продукції. Саме для того, щоб з'ясувати, якими мають бути обсяги продажу продукції організації, щоб досягти прибутковості, і проводиться аналіз беззбитковості. Точка беззбитковості характеризує таку ситуацію, за якої загальні доходи від продажу продукції організації

повністю покривають витрати на її виробництво й реалізацію (ситуація, коли організація не отримує прибутків, але не має і збитків).

Таким чином, точка беззбитковості показує, скільки одиниць продукції має продати організація, щоб її витрати окупилися її доходами. Продаж кожної наступної одиниці продукції приноситиме організації прибуток. Навпаки, зменшення обсягів продажу продукції нижче за рівень, визначений точкою беззбитковості, означає, що організація нестиме збитки.

Необхідно однак враховувати, що в основі такого аналізу лежить ряд припущень, які можуть і не виконуватись в кожному практичному випадку [9, с.194]:

- всі затрати можуть бути ідентифіковані і класифіковані як постійні чи змінні;
- всі змінні затрати прямо пропорційні обсягу продажів (тобто із зростанням рівня продажів зростають і змінні затрати);
- кількість товару постійна, тобто брак і порча товару не допускається;
- аналіз беззбитковості ґрунтується на точних прогнозах витрат і доходів і вся система знаходиться в стабільному стані.

Точка беззбитковості – це таке значення обсягу або рівня продаж (операцій), при якому сукупний дохід дорівнює сукупним витратам, тобто це точка нульового прибутку або нульових збитків (підприємство не отримує ні прибутку, ні збитків).

Аналіз беззбитковості проекту дозволяє виявити залежність розміру прибутку від визначальних факторів: обсягу продажів, зміни ціни продукції, видатків на будівництво підприємства, цін на сировину і інші. Ця інформація з урахуванням бажаного інтервалу значень цін продажу, видатків підприємства і інших може використовуватися для оцінки інвестиційного проекту й інвестиційного ризику.

Розрахунок точки беззбитковості проводиться за формулою:

$$Q = FC/(P – AVC),$$

де Q – точка беззбитковості (обсяг продажів); FC – сума постійних видатків; P – ціна за одиницю продукції; AVC – змінні видатки на одиницю продукції.

Серед методів аналізу ризиків виділяють статистичний метод, методи аналогії, бальної оцінки, метод дерева рішень, експертні методи, моделювання ризику.

Останнім часом ризик менеджмент змінився в сторону ускладнення економічних моделей. Сучасний підхід до управління ризиками базується на визначенні вартості ризику Value-at-Risk (VAR), що відноситься до класу статистичних моделей, основним поняттям у ньому є розподіл ймовірностей, який пов'язує всі можливі величини змін ринкових факторів з їхніми ймовірностями [6, с.75].

Після отримання оцінки можливих ризиків необхідно розробити стратегію управління ризиками в разі їх настання, тобто визначити способи (методи) реагування на виявлені ризики.

Найпоширенішими методами реагування на ризики є, по-перше, уникнення інноваційних ризиків, по-друге, прийняття інноваційних ризиків, коли проводиться аналіз і оцінка найвірогідніших ризиків і розробляється стратегія діяльності підприємства у разі їх настання, а також оптимізація рівня впливу інноваційних ризиків.

Мінімізація ризиків може здійснюватися шляхом розподілу ризиків між учасниками проекту, щоб зробити відповідальним за ризик учасника, який в змозі краще за всіх розрахувати і контролювати ризики і найбільш стійкого у фінансовому відношенні, здатного подолати наслідки від дії ризиків.

До методів мінімізації ризику можна віднести такі, як зовнішнє страхування ризику, встановлення лімітів, диверсифікація, створення резервів і запасів.

Вибір того чи іншого методу мінімізації економічного ризику обумовлюється декількома факторами, зокрема, схильністю суб'єкта рішення до ризику, видами ризику тощо. Причому основною умовою при такому виборі повинна залишатись економічна доцільність.

Мінімізувати ризики можна завдяки методу диверсифікації. Даний метод дозволяє понизити ризики за рахунок розподілу інвестицій по різних напрямках, як наприклад, по різних ринках, фінансових інструментах, стратегіях торгівлі тощо. Портфелі ризикових активів можуть бути сформовані таким чином, що якщо в результаті настання непередбачених подій один з інвестиційних проектів виявиться збитковим, то інші проекти можуть виявитися успішними і приноситимуть прибуток.

Також досить часто у своїй діяльності з метою мінімізації або оптимізації ризиків підприємці використовують методи страхування і хеджування. Страхування як система економічних відносин включає утворення спеціального фонду засобів (страхового фонду) і його використання (розподіл і перерозподіл) для подолання шляхом виплати страхового відшкодування різного роду втрат, збитку, викликаних несприятливими подіями (страховими випадками). Підприємство може самостійно утворювати резервний фонд для покриття втрат, а може звернутися до страхової компанії.

Хеджування – ефективний спосіб зниження ризику несприятливої зміни цінової кон'юнктури за допомогою укладення термінових контрактів (ф'ючерсів і опціонів). Купуючи і продаючи термінові контракти, підприємець захищає себе від коливання цін на ринку і тим самим підвищує визначеність результатів своєї виробничо-господарської діяльності.

Між страхуванням і хеджуванням існує істотна відмінність. При хеджуванні підприємство уникає ризику збитків, відмовляючись від можливості отримати прибуток. При проведенні страхування підприємство платить страховий внесок, щоб уникнути ризику збитків, однак зберігає можливість отримати прибуток.

Деякі автори пропонують нові методи управління ризиками, зокрема це метод тотального управління ризиками [3, с.129]. Сутність даного методу полягає у створенні системи діяльності корпорації, спрямованої на безперервність процесу покращень. Методика методу тотального управління ризиками полягає в тому, що компанія безперервно веде облік і моніторинг ризиків. При прийнятті будь-яких управлінських рішень складається прогноз ризиків або ж негативних наслідків і таким чином налагоджується процес безперервного покращення систем управління компанією. При цьому ризик розуміється як можливість виникнення небажаного

розвитку ситуації в усіх процесах – від роботи окремого устаткування до реалізації ринкової стратегії підприємства.

Для прийняття рішень в умовах ризику необхідно зважати на наступні правила ризик-менеджменту:

- не можна ризикувати більше, ніж це дозволяє власний капітал,
- необхідно думати про наслідки ризику,
- не можна ризикувати більшим заради меншого [10, с.284],
- позитивне рішення приймається лише при відсутності сумнівів,
- не можна думати, що існує лише одне рішення, можливо, є і інші рішення.

Виконання першого правила вимагає визначення співвідношення максимально можливого обсягу збитків і обсягу власних фінансових ресурсів інвестора являє собою ступінь ризику, що призводить до банкрутства. Цей показник вимірюється за допомогою коефіцієнта ризику:

$$K_p = \frac{У}{С}$$

де $К_р$ – коефіцієнт ризику; У – максимально можлива сума збитку (в грн.); С – обсяг власних фінансових ресурсів (з урахуванням точно відомих надходжень в грн.).

Дослідження ризикових ситуацій показали, що оптимальний коефіцієнт ризику складає 0,3, а коефіцієнт ризику, що може призвести до банкрутства інвестора – 0,7 і вище [10, с.284].

Таким чином, ризик інноваційного проекту є сукупністю ризиків, що поєднують в собі елементи, пов'язані конкретно з даним інноваційним проектом, тобто для кожного конкретного проекту і суб'єкта, що виробляє його, буде свій набір ризиків. Однак, необхідно усвідомлювати, що бізнес неможливий без ризику. І щоб вижити в ринкових умовах, необхідно ефективно впроваджувати нові технології, підприємцям необхідно не уникати ризику, а вчитись і вміти прогнозувати події, оцінювати рівень ризику, йти на ризик, однак не виходити за допустимі границі.

Отже, необхідною умовою при прийнятті економічних рішень з урахуванням ризику є вміння управляти ризиком, яке полягає не в повному виключенні ризику, а у визначенні допустимих меж, що дозволить мінімізувати негативні наслідки настання ризикової ситуації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Воробьев С.Н. Системный анализ и управление рисками в предпринимательстве: Учеб. пособие/ С.Н. Воробьев, К.В. Балдин. – М.: Издательство Московского психолого-социального института; Воронеж: Издательство НПО "МОДЭК", 2009. – 760 с. – (Серия "Библиотека менеджера").
2. Гранатуров В.М. Экономический риск: сущность, методы измерения, пути снижения: учебное пособие. – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: Дело и Сервис, 2010. – 208 с.
3. Евстафьев И.Н. Тотальный риск-менеджмент / И.Н. Евстафьев. – М.:Эксмо, 2008. – 208 с. – (Профессиональные издания для бизнеса).
4. Жежуха В.Й. Ризики інноваційної діяльності підприємств / В.Й. Жежуха// Науковий вісник НЛТУ України – 2009. – Вип.19.2. – С.177-182.

5. Івченко І.Ю. Економічні ризики: Навчальний посібник. – Київ: "Центр навчальної літератури", 2004. – 304 с.
6. Иванов А.А., Олейников С.Я., Бочаров С.А. Риск-менеджмент. Учебно-методический комплекс. – М.: Изд.центр ЕАОИ, 2008. – 193 с.
7. Кудрявцев А.А. Интегрированный риск-менеджмент: Учебник / А.А. Кудрявцев; СПбГУ, экон.факультет. – Москва: ЗАО "Издательство "Экономика", 2010. – 655 с. – (Учебники экономического факультета СПбГУ).
8. Мамаева Л.Н. Управление рисками: Учебное пособие / Л.Н.Мамаева. – М.: Издательско-торговая корпорация "Дашков и Ко", 2010. – 256 с.
9. Просветов Г.И. Управление рисками: задачи и решения: Учебно-практическое пособие. – М .: Издательство "Альфа-Пресс", 2011. – 416 с.
10. Шапкин А.С. Экономические и финансовые риски. Оценка, управление, портфель инвестиций / А.С. Шапкин, В.А. Шапкин. – 8-е изд. – М.: Издательско-торговая корпорация "Дашков и Ко", 2011. – 544 с.: ил.

Стаття надійшла до редколегії 26.02.13.

Кот Л.Л., канд. экон. наук, ассист.
КНУ имени Тараса Шевченко, Киев

РИСКИ ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ

В статье приведены различные подходы к определению понятия риска, рассмотрены особенности рисков, возникающих в инновационном предпринимательстве, проанализирована необходимость оценки рисков предпринимательской деятельности с целью поиска путей их минимизации.

Ключевые слова: предпринимательство, риск, общество риска, инновационная деятельность, инновационный риск.

Kot L.L., PhD, Assistant Professor
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv

RISKS OF INNOVATION ENTERPRISES

In the article presents different perspectives on the definition of the nature of risk, the peculiarities of the risks involved in innovation entrepreneurship, the necessity of entrepreneurial activity risks' estimation with the aim of search ways their minimization is analysed.

Keywords: enterprise, risk, risk society, innovative activities, innovative risk.